

**Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

14 листопада 2019 року
м. Харків, Україна

**Харків
2019**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 2 від 17.10.2019 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 13 від 23.10.2019 р.)

Рецензенти: **Криворучко Оксана Миколаївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;

Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 14 листопада 2019 р. Харків : ФОП Лібуркіна А. М., 2019. 104 с. Укр. мова, рос. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках чотирнадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліbermanу. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції, проблем розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємств. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, науковим, освітнім і громадським організаціям, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Секція 1. Стратегічне управління конкурентоспроможністю та впровадженні інновацій

<i>Алексеев І. В., Паранчук С. В., Червінська О. С.</i> Податкові і неподаткові потоки у забезпеченні конкурентоспроможності виробничого комплексу ОТГ	113
<i>Белікова Н. В., Іванова О. Ю., Леванда О. М.</i> Дослідження сутності адаптаційного потенціалу в економічних теоріях	117
<i>Вацьковски К. С., Гордиенко А. Ю.</i> Стратегический мониторинг внедрения инноваций: опыт Польши	122
<i>Верещагіна Г. В., Сушко К. В.</i> Оптимізація транспортно-логістичної діяльності підприємства	126
<i>Герашченко І. М., Санжаревська А. А.</i> Аналіз процесу оцінки якості управління персоналом підприємства	130
<i>Гордієнко К. Д., Авраменко О. В.</i> Аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «збутова діяльність»	135
<i>Гур'янов В. П.</i> Сутність логістичних систем промислових підприємств	139
<i>Губарева І. О., Ярошенко І. В.</i> Оцінка конкурентоспроможності обробної промисловості ЛПК країни.....	143
<i>Демченко Г. В.</i> Контент-маркетинг як інструмент сучасних інтернет-технологій на підприємстві.....	147
<i>Задорожна С. І., Авраменко О. В.</i> Проблеми транспортно-складської діяльності в харчовій промисловості.....	152
<i>Захаров В. А.</i> Стан операційного менеджменту на промислових підприємствах.....	155
<i>Зубко Д. О.</i> Формування архітектури брендів торговельного підприємства.....	160
<i>Іванов С. В., Ляшенко В. І., Трушкіна Н. В.</i> «Зелена» трансформація транспортно-логістичної системи	

<i>Салашенко Т. І.</i> Ринкова інфраструктура як передоснова створення конкурентного ринку електричної енергії.....	228
<i>Самойленко В. В.</i> Стратегічні критерії результативності роботи для різних організаційних рівнів	233
<i>Стаматін О. В.</i> Перспективи та можливості застосування мобільних модулів NFC в системах контролю оплати проїзду на громадському транспорті.....	238
<i>Строкович Г. В., Тітур Іванс.</i> Взаємозв'язок стратегічного управління та культури організації	243
<i>Стрюков О. В.</i> Стратегічне управління міжнародною діяльністю підприємства.....	248
<i>Ткаченко В. С.</i> Удосконалення логістичного менеджменту на сучасному підприємстві	252
<i>Томах В. В., Коршкова А. Є.</i> Сучасні засоби мотивації працівників на підприємстві	256
<i>Торяник К. С.</i> Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах діяльності	261
<i>Тур О. В.</i> Стратегічне управління міжнародною діяльністю підприємства.....	265
<i>Черевко Д. А.</i> Логістика постачання в системі управління ланцюгами поставок.....	269

Секція 2. Управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції

<i>Астахова І. Е., Азаркін Д. О.</i> Толінг як один зі способів підвищення ефективності експортної діяльності підприємства ...	273
<i>Астахова І. Е., Бабенко Д. С.</i> Social media marketing як інструмент просування послуги і товару в соціальних мережах	277
<i>Астахова І. Е., Земляк Р. А.</i> Особливості процесу управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства	281

<i>Астахова І. Е., Косяк Д. Б.</i> Проблеми просування української продукції на зовнішніх ринках через явище об'єктивації у вітчизняній рекламі	285
<i>Астахова І. Е., Шевченко В. В.</i> Підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств України за допомогою ефективної стратегії маркетингу	289
<i>Астахова І. Е. Шеноголець А. В.</i> Вплив маркетингових комунікацій на формування конкурентних переваг підприємства	293
<i>Бестужева С. В.</i> Організаційно-правові аспекти формування ефективної державної політики підтримки експорту.....	297
<i>Бондаренко Л. М., Ковальова А. А.</i> CRM-система як основа підвищення конкурентоспроможності IT-підприємства.....	300
<i>Дейнеко Є. О.</i> Сучасні тенденції розвитку транспортно-логістичних систем	304
<i>Єнченко О. Ю.</i> Застосування RFID-технологій при формуванні ефективної логістичної системи на підприємстві	308
<i>Жихарева Т. С.</i> Стратегічні пріоритети розвитку управління конкурентоспроможністю підприємства	311
<i>Козуб В. О., Величко К. Ю.</i> Особливості формування міжнародних конкурентних переваг на підприємствах ресторанного господарства	314
<i>Козуб В. О., Пасічніченко Д. І.</i> Механізм підвищення конкурентоспроможності кадрового потенціалу підприємства на міжнародному ринку.....	318
<i>Костіна О. М.</i> Особливості процесу розробки та реалізації управлінських рішень на підприємстві	322
<i>Кулішенко А. О.</i> Формування експортної стратегії промислового підприємства	326
<i>Лоцкіна Д. А.</i> Особливості формування маркетингової стратегії підприємства на зовнішньому ринку.....	330
<i>Луценко Н. А.</i> Сучасні світові тренди у сфері вищої освіти	335

<i>Піддубна Л. І., Полякова Н. О.</i> Особливості динаміки міжнародної конкурентної позиції України у рейтингу глобальної конкурентоспроможності країн	340
<i>Піддубний І. О., Ширяєва Ю. Ю.</i> Методичні аспекти формування інформаційної бази системи управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства	345
<i>Проскурніна Н. В., Грида М. О.</i> Формування стратегії розвитку експортної діяльності підприємства в умовах інноваційної економіки	349
<i>Проскурніна Н. В., Макарова Д. С.</i> Використання маркетингового аналізу в експортній діяльності підприємства	352
<i>Проскурніна Н. В., Маліка А. В.</i> Етапи і принципи формування стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства	356
<i>Проскурніна Н. В., Малигіна Є. Ю.</i> Роль стратегічного маркетингу в діяльності підприємства	360
<i>Резнікова А. В.</i> Стратегія експортної діяльності підприємства.....	365
<i>Резнікова Т. О., Боброва Я. Я.</i> Ефективне формування міжнародних резервів країн світу	368
<i>Резнікова Т. О., Чефранова К. Р.</i> Вплив глобалізації на розвиток фондового ринку України	372
<i>Синюта А. Р., Новосельцева В. І.</i> Методичні особливості організаційного проектування системи управління міжнародною конкурентоспроможністю	376
<i>Сулейманова А. Г.</i> Особливості процесу формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємства	380
<i>Шпілевський О. В.</i> Використання в Україні «зелених» тарифів на електричну енергію в умовах технологічного розвитку геліогенерації	385
<i>Щигарев С. О.</i> Методи оцінки та мінімізації ризиків при здійсненні експортної діяльності підприємством.....	390

УДК 005.21:[658.8:339.564]

ЕТАПИ І ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Проскурніна Надія Вікторівна, к. е. н., доцент
кафедри міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,
e-mail: nadiia.proskurnina@hneu.net

Маліка Антон Володимирович, магістрант 2 року навчання
факультету міжнародних економічних відносин
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,
e-mail: antonmalika2@gmail.com

Процеси глобалізації світової економіки та зміни середовища й умов міжнародного бізнесу спричиняють появу труднощів у діяльності підприємств на світових ринках, головною проблемою яких є недосконалість у процесі розвитку експортного потенціалу.

Багато сучасних організацій приділяють досить багато уваги процесу розвитку експортного потенціалу, ця проблематика у наш час перетворилася на один з найбільш динамічних напрямків наукових досліджень. При цьому спектр досліджень постійно розширюється, охоплюючи як категоріально-понятійний апарат, так і методико-прикладні аспекти розробки та реалізації стратегій розвитку експортного потенціалу підприємства.

Потреба у розробці стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства зумовлюється, насамперед, дією зовнішніх чинників.

Внесення змін до норм регулювання міжнародної торгівлі, наявність і вплив конкурентних переваг на діяльність організації, необхідність адаптації до швидких змін у зовнішньому середовищі призводять до зниження ефективності роботи підприємства на

міжнародному рівні. Обґрунтування моделі-бачення розв'язання цих проблем складає сутність процесу формулювання і розробки стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Складність розробки стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства зумовлюється не тільки неповнотою інформації, високими ризиками і невизначеністю наслідків, пов'язаних із витратами на розвиток стратегічних активів підприємства, а й природною реакцією – опору змінам, які руйнують наявні відносини і структуру управління підприємством.

Наприкінці 80-х років ХХ ст., коли важливість стратегічного підходу до розвитку експортного потенціалу та вирішення проблем конкурентоспроможності була поставлена під сумнів, М. Портер обґрунтував, що субститутів для стратегічного підходу не існує. Без стратегічного мислення і стратегічної спрямованості, зазначав він, управління міжнародним бізнесом приречене до невдач [1, с. 128].

Структура процесу управління розвитком експортного потенціалу підприємства складається з послідовних етапів, кожний з яких може існувати як в автономному, так і в системному режимах. У системному режимі основні елементи процесу управління розвитком експортного потенціалу підприємства: стратегічний моніторинг (стратегічне спостереження) – аналіз середовища у реальному часі, стратегічний аналіз (діагностика і прогнозування) – дослідження позитивних і негативних факторів, які можуть вплинути на діяльність підприємства, стратегічне проектування (програмування і планування) – аналітичний процес визначення майбутнього компанії, стратегічні зміни та стратегічний контроль (аналіз і оцінка результативності змін) – спостереження за процесом впровадження інновацій в управління організацією.

Формування стратегії розвитку експортного потенціалу потребує врахування загальносистемних і спеціальних принципів, до яких відносяться такі:

- принцип інтегрованості показує потребу органічно впроваджувати процес розвитку експортного потенціалу в загальну систему менеджменту організації;
- принцип комплексності передбачає розробку управлінських рішень, які взаємопов'язані і прямо або побічно впливають на процес розвитку експортного потенціалу підприємства;
- принцип адекватності передбачає врахування наявних ресурсів усередині компанії і умов у зовнішньому середовищі;
- принцип ефективності полягає в максимально ефективному використанні ресурсів компанії для мінімізації ризиків і досягнення потрібних позицій на міжнародних ринках
- принцип стратегічності вимагає врахування стратегічного контексту розвитку експортного потенціалу підприємства;
- принцип послідовності ранжує проблеми за ступенем важливості для організації від самих термінових, які безпосередньо впливають на ефективність діяльності компанії, до непрямих, вплив яких несуттєвий;
- принцип оперативності передбачає швидке реагування на мінливе навколишнє середовище;
- принцип варіативності, який передбачає коригування змісту методів управління на окремих етапах процесів управління з метою ефективної адаптації до внутрішніх і зовнішніх змін.

Ці принципи допомагають сформувати базу для комплексного опису процесу розвитку експортного потенціалу підприємства.

Література

1. Портер М. Е. Конкуренція : учеб. пособие. М. : Вільямс, 2000. 495 с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление. М. : Экономика, 1989. 415 с.

3. Дем'янченко А. Г. Формування моделі комплексного аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право.* 2005. № 2. С. 22–28.

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОДАТОК
до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ**

присвячена видатному
вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції

14 листопада 2019 року
м. Харків, Україна